

ประเด็น เศรษฐกิจ ฉบับที่ C44 10 กันยายน 68		วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น การเสื่อมถอยของยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบ America First		“Mickey Mouse Economics” กับความอ่อนด้อยทางเศรษฐศาสตร์ของประธานาธิบดี Donald Trump
ประเด็นสำคัญ		- การวิจารณ์เชิงโครงสร้างโดย Jeffrey Sachs - ผลกระทบเชิงโครงสร้างต่อระบบเศรษฐกิจโลก - เศรษฐศาสตร์ในมือของผู้นำที่ขาดวุฒิภาวะเชิงวิชาการ - RIC กับ การเปลี่ยนหัวอำนาจเศรษฐกิจโลก - โลกที่ไม่ร่ออเมริกา

เมื่อ Jeffrey Sachs นักเศรษฐศาสตร์ระดับโลกจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ผู้มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาด้านนโยบายแก่สหประชาชาติและธนาคารโลก ออกมาวิจารณ์ประธานาธิบดี Donald Trump อย่างตรงไปตรงมา โดยกล่าวว่า “เขาแย่งเงินไม่ผ่านแม้แต่เศรษฐกิจเบื้องต้น” และประชดอย่างเผ็ดร้อนว่า “Mickey Mouse ยังฉลาดกว่า” วาทกรรมดังกล่าวไม่ใช่แค่คำเสียดสีในเวทีการเมือง หากแต่เป็นสัญญาณเตือนถึงวิถีคิดแบบประชานิยมที่กำลังบิดเบือนหลักการทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจโลก

นโยบายของทรัมป์ในช่วงปี 2568 โดยเฉพาะด้านภาษีศุลกากร การกำหนดเงื่อนไขการค้าผ่านคำสั่งฝ่ายบริหาร และการใช้กลไกทางเศรษฐกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมือง ได้สะท้อนถึงรูปแบบใหม่ของ “เศรษฐศาสตร์การเมืองแบบประชานิยม” (Populist Political Economy) ซึ่งแทบไม่ตั้งอยู่บนฐานของการคำนวณต้นทุน-ผลประโยชน์ในระดับมหภาค หากแต่เน้นการสื่อสารทางการเมืองที่ “ขายได้ง่าย” ต่อมวลชน

สออตกเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในมุมมองของ Donald Trump การขาดดุลการค้าเปรียบเสมือน “การถูกเอารัดเอาเปรียบ” หรือ “แพ้ในสงครามเศรษฐกิจ” โดยเฉพาะกับประเทศอย่างจีน เยอรมนี หรือแม้แต่เวียดนาม ซึ่งมีดุลการค้าบวกกับสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง แต่ในทางเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ ดุลการค้าไม่ใช่เครื่องชี้วัดทางศีลธรรมหรือผลแพ้ชนะ หากเป็นผลลัพธ์ของโครงสร้างเศรษฐกิจในระดับมหภาค เช่น การออม-การลงทุนของประเทศหนึ่ง ๆ และอัตราแลกเปลี่ยนที่สะท้อนต้นทุนเชิงโครงสร้างของตลาดแรงงาน เทคโนโลยี

Jeffrey Sachs ได้เปรียบเทียบว่าการมองดุลการค้าแบบนี้ ก็เหมือนกับคนที่ใช้บัตรเครดิตเกินรายได้ แล้วโทษร้านค้าว่า “เอาเปรียบ” เพราะขายของให้ในราคาที่สูงกว่าที่ตนมีเงินจ่าย นี่ไม่ใช่เพียงการตีความผิดพลาดทางเศรษฐศาสตร์ หากแต่แสดงให้เห็นถึงการ “ทำให้เศรษฐศาสตร์กลายเป็นวาทกรรมศีลธรรม” ซึ่งอาจถูกใช้เพื่อชักจูงความรู้สึกของสาธารณชน แต่ไม่สามารถนำไปออกแบบนโยบายที่ยั่งยืนได้จริง

การแทรกแซงดุลการค้าด้วยการขึ้นภาษีหรือลดนำเข้า โดยไม่แก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น ความสามารถในการแข่งขัน ค่าเงิน การออมภาคครัวเรือน หรือการลงทุนด้านเทคโนโลยี เป็นเพียงการแก้ไขปลายเหตุ ซึ่งมักส่งผลย้อนกลับต่อภาคการผลิตของสหรัฐฯ เอง เช่น ราคาวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นหรือแรงงานในห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่ต้องตกงานจากต้นทุนที่สูงขึ้น

คำว่า “Mickey Mouse Economics” ที่ Sachs ใช้ไม่ได้เป็นเพียงคำเหน็บแนมเชิงสัญลักษณ์ แต่ชี้ให้เห็นถึงกระบวนการ “ทำให้เศรษฐศาสตร์กลายเป็นฉากหลังของการแสดงทางการเมือง” อย่างเต็มรูปแบบ ภายใต้การเมืองยุคโซเชียลมีเดีย นโยบายใดที่อธิบายง่าย ตีดู และสามารถทำให้คนรู้สึกว่ามันตัวเองถูกปกป้องจากภัยต่างชาติ มักได้รับการตอบรับดีแม้จะไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางวิชาการ

ภายใต้การบริหารของทรัมป์ ความซับซ้อนของเศรษฐกิจโลกถูกลดทอนให้เหลือเพียงวลีแบบ meme-friendly เช่น “China is stealing our jobs” หรือ “Make America Great Again by bringing jobs home” ซึ่งไม่สะท้อนโครงสร้างการผลิต การลงทุน และห่วงโซ่มูลค่าที่ข้ามพรมแดนอีกต่อไป การอธิบายเศรษฐศาสตร์ในฐานะ “ปัญหาของการเจรจาต่อรอง” มากกว่าปรากฏการณ์ที่มีปัจจัยร่วมกันจึงกลายเป็นสิ่งอันตรายอย่างยิ่ง

ในท้ายที่สุด เศรษฐศาสตร์ถูกลดทอนให้เป็นเพียง “เครื่องมือเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำที่กล้าหาญ” แทนที่จะเป็นเครื่องมือในการวางนโยบายเพื่อยกระดับศักยภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขัน และคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

นโยบายการขึ้นภาษีของทรัมป์ไม่ได้จำกัดอยู่ในกรอบของ “การปกป้องผลประโยชน์ของชาติ” ตามหลักเศรษฐศาสตร์การค้า หากแต่ถูกใช้เป็น “อาวุธเชิงภูมิรัฐศาสตร์” ในลักษณะเงื่อนไขทางการเมือง กล่าวคือ ประเทศใดที่ไม่ร่วมมือหรือไม่ทำข้อตกลงตามเงื่อนไขของสหรัฐฯ ก็จะถูกลงโทษผ่านการขึ้นภาษีเฉียบพลัน

โดยไม่มีทางเลือกอื่น ตัวอย่างที่ชัดเจนคือกรณีที่สหรัฐฯ ขึ้นภาษีทองคำจากสวิตเซอร์แลนด์ 39% เพื่อลดบทบาทของทองคำในการชำระหนี้ระหว่างประเทศ หรือกรณีอินเดียที่ถูกตั้งภาษีนำเข้า 50% เพราะยังคงนำเข้าน้ำมันจากรัสเซีย แม้จะเป็นไปตามกฎหมายสากล ไม่ได้ละเมิดมติคณะมนตรีความมั่นคงแต่อย่างใด

การใช้นโยบายลักษณะนี้ได้ทำลายหลักการสำคัญของ WTO ซึ่งยึดถือ หลัก “Most-Favoured-Nation” และ “National Treatment” ซึ่งต้องปฏิบัติต่อทุกประเทศสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน การที่ฝ่ายบริหารของสหรัฐฯ เลือกให้สิทธิพิเศษกับประเทศที่ทำตามความต้องการของตน และลงโทษประเทศที่ไม่ยอมจำนน จึงเท่ากับเปลี่ยน WTO จากเวทีความร่วมมือ เป็นเพียงเครื่องมือเจรจาแบบ zero-sum game ซึ่งบ่อนทำลายความเชื่อมั่นในระบบระหว่างประเทศโดยรวม

หนึ่งในประเด็นที่ Jeffrey Sachs เน้นย้ำคือการใช้อำนาจของทรัมป์ในลักษณะที่ ละเมิดหลักนิติรัฐทางเศรษฐกิจ (Rule of Law in Economic Governance) โดยเฉพาะการใช้อำนาจฝ่ายบริหารตามกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ เช่น IEEPA (International Emergency Economic Powers Act) เพื่อกำหนดอัตราภาษีศุลกากรโดยไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาของ รัฐสภาสหรัฐฯ

การใช้อำนาจดังกล่าวทำให้ ฝ่ายบริหารกลายเป็นผู้กำหนดนโยบายภาษีแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งเป็นการบิดเบือนหลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Powers) ที่เป็นหัวใจของรัฐธรรมนูญอเมริกัน การที่ทรัมป์สามารถขึ้นภาษีต่อจีน, อินเดีย, เวียดนาม หรือแม้แต่แคนาดาได้โดยไม่ผ่านกระบวนการนิติบัญญัติ ทำให้การกำหนดภาษีกลายเป็น “เครื่องมือส่วนตัวของผู้นำ” แทนที่จะเป็น “เครื่องมือของรัฐ”

แม้จะมีการฟ้องร้องในหลายกรณี เช่น คดีของกลุ่มผู้นำเข้าที่ฟ้องว่าทรัมป์ใช้อำนาจเกินขอบเขต แต่ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ กลับมีคำวินิจฉัยที่ไม่ตรงกัน ส่งผลให้เกิด “สุญญากาศทางกฎหมาย”

(Legal Ambiguity) ซึ่งยิ่งซ้ำเติมความไม่แน่นอนในระบบการค้าระหว่างประเทศ และทำลายความเชื่อมั่นของทั้งพันธมิตรและนักลงทุน

ผลกระทบของนโยบายภาษีแบบเฉียบพลันภายใต้ทรัมป์ ไม่ได้จำกัดอยู่แค่การตอบโต้ทางการค้า หากแต่ส่งผลกระทบในระดับ “โครงสร้างระบบเศรษฐกิจโลก” (Structural Global Economic Impact) โดยตรง ดังนี้

- **ตลาดทุนโลก** Sachs ประเมินว่า มูลค่าตลาดทุนทั่วโลกสูญเสียไปกว่า 10 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ระหว่างปี 2024–2025 อันเป็นผลจากความผันผวนที่เกิดจากนโยบายภาษีแบบ “ไม่มีแบบแผน” ของทรัมป์ นักลงทุนไม่สามารถประเมิน **ความเสี่ยงด้านภาษี (Tariff Risk Premium)** ได้อย่างแม่นยำ เพราะไม่มีใครสามารถคาดการณ์ได้ว่า “จะมีทวิตหรือคำสั่งบริหารใด” ออกมาในวันรุ่งขึ้น

- **ห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Supply Chain)** นโยบายภาษีของทรัมป์ส่งผลให้บริษัทต่างชาติจำนวนมากเริ่มมองหาทางเลือกใหม่ในการกระจายห่วงโซ่การผลิต ไม่ว่าจะเป็นการย้ายโรงงานออกจากจีน หรือการปรับลดการพึ่งพาสหรัฐฯ เป็นศูนย์กลางการค้า ผลลัพธ์คือเกิดการสร้าง “ห่วงโซ่คู่ขนาน” (Parallel Supply Chain) ขึ้นมา ซึ่งใช้ต้นทุนสูงกว่า และมีความเสี่ยงจากการแบ่งขั้วโลกเช่น บริษัทผลิตแม่เหล็กนีโอไดเมียม จากจีน ถูกขึ้นภาษีแบบกะทันหัน แม้จะไม่มีทางเลือกในตลาดอื่นที่เทียบได้ ทำให้โรงงานในอเมริกาที่ต้องใช้แม่เหล็กเหล่านี้ได้รับผลกระทบด้านต้นทุนและหยุดสายการผลิตชั่วคราว

- **พันธมิตรระหว่างประเทศ (Strategic Allies)** ประเทศพันธมิตรดั้งเดิมของสหรัฐฯ เช่น เยอรมนี ญี่ปุ่น และแคนาดา ต่างเริ่มตั้งคำถามว่า “สหรัฐฯ ยังเป็นผู้นำที่น่าเชื่อถือหรือไม่” เมื่อทรัมป์เลือกใช้นโยบายภาษีเป็น “ไม้ตี” มากกว่าจะใช้การเจรจาเป็น “สะพานเชื่อม” ประเทศที่เคยร่วมมือใน WTO, OECD หรือข้อตกลง TPP เดิม ต่างหันไปสร้างกลไกความร่วมมือทางเลือก เช่น BRICS+, RCEP หรือแม้แต่กลุ่ม RIC เพื่อป้องกันการผูกขาดอำนาจทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ

เมื่อเศรษฐกิจกลายเป็นฉากหลังของการเมือง อีกหนึ่งประเด็นที่ Sachs ชี้ให้เห็นคือ การที่นโยบายเศรษฐกิจของทรัมป์ไม่ได้ดำเนินโดย “ข้อมูลหรือทฤษฎีเศรษฐศาสตร์” แต่ถูกขับเคลื่อนด้วย “อารมณ์ ความรู้สึก และภาพลักษณ์ทางการเมือง” (Emotion-Driven Policy)

ทรัมป์กล่าวชื่นชมพิธีสวนสนามของจีน (พฤติกรรมที่ต่างจากแนวทางประชาธิปไตยอเมริกัน), ยกย่องผู้นำอย่าง สี จิ้นผิง, ปูติน, และคิม จอง-อิล ซึ่งเป็นผู้นำระบบอำนาจนิยม ในขณะที่เดียวกันกลับโจมตีพันธมิตรในยุโรปว่า “ขี้โกงทางการค้า” สิ่งนี้แสดงถึงกระบวนการที่ Sachs เรียกว่า “**เศรษฐศาสตร์แบบ populist-personalized**” คือการที่นโยบายเศรษฐกิจไม่ได้ดำเนินโดยประโยชน์ส่วนรวมในระยะยาว แต่เป็นการ “บิดนโยบายให้สอดคล้องกับภาพลักษณ์ของผู้นำ” (Image-Driven Economic Personalization) ผลลัพธ์คือความไม่แน่นอนในตลาด ความไม่สอดคล้องในนโยบาย และการสูญเสียพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์

จุดอ่อนเชิงระบบที่น่ากังวลที่สุดของนโยบาย

เศรษฐกิจแบบทรัมป์ คือ “**ความไม่แน่นอน**” (Policy Uncertainty) ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจด้านการลงทุน การเจรจาทางการค้า และการประเมินความเสี่ยงของบริษัทข้ามชาติ กรณีตัวอย่างที่ชัดเจน คือ การขึ้นภาษีอินเดีย 50% เพื่อกดดันให้หยุดซื้อน้ำมันจากรัสเซีย เมื่ออินเดียยอมเจรจา สหรัฐฯ กลับปฏิเสธโดยอ้างว่า “สายเกินไป” และการยกเว้นภาษีให้บางประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ หรือโปแลนด์ แต่แอบเงื่อนไขว่า “จะเพิกถอนสิทธิได้ตลอดเวลา” หากผลประโยชน์ของสหรัฐฯ เปลี่ยนแปลง

ความผันผวนดังกล่าวทำให้ **นักลงทุนขาดหลักประกันระยะยาว (No Long-Term Predictability)** และประเทศคู่ค้าขาดความมั่นใจในการเจรจาข้อตกลงเสรี เพราะอาจถูกเพิกถอนได้โดยไม่มีการพิจารณาในสภา

Sachs เรียกนโยบายแบบนี้ว่า **“รูเล็ตทางเศรษฐกิจ” (Economic Roulette)** เพราะทุกการเคลื่อนไหวขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้นำ ไม่ใช่ข้อมูลหรือนโยบายระยะยาวที่มั่นคง

โลกที่ไม่ร่ออเมริกา เมื่อสหรัฐฯ ภายใต้ทรัมป์ ใช้นโยบายเศรษฐกิจแบบประชานิยมและอำนาจฝ่ายบริหารเพื่อต่อรองผลประโยชน์ในลักษณะทวิภาคี (*bilateralism*) มากขึ้น กลุ่มประเทศขนาดใหญ่ในฝั่งตรงข้ามได้เริ่มสร้างทางเลือกเชิงสถาบันใหม่ที่มีลักษณะของ **“ระเบียบโลกคู่ขนาน” (Parallel Order)** ซึ่งมีความชัดเจนมากขึ้นในกรณีของ RIC (Russia-India-China)

RIC: พันธมิตรจำเป็นในโลกที่ผันผวน แม้ทั้งสามประเทศจะมีความแตกต่างในเชิงระบบการเมือง (จีน-รัสเซียเป็นอำนาจนิยม, อินเดียเป็นประชาธิปไตย) และมีประวัติความขัดแย้งชายแดน แต่ในบริบทปัจจุบัน พวกเขามีเป้าหมายร่วมกันในการจำกัดอิทธิพลของ **สหรัฐฯ** และเพิ่มอำนาจต่อรองในเวทีเศรษฐกิจโลก

Jeffrey Sachs เองก็สะท้อนว่า การรวมกลุ่มของประเทศอย่าง RIC คือการตอบสนองต่อการใช้นโยบายภาษีและการเมืองแบบดิบ ๆ ของทรัมป์ ซึ่งสร้างความไม่มั่นคงในระบบเดิม และเปิดช่องให้ประเทศอื่นตั้งคำถามว่า “จะอยู่ในระบบที่สหรัฐฯ ควบคุมต่อไปหรือจะเริ่มกำหนดระบบของตนเอง?”

ผลกระทบของ RIC ต่อลัทธิเศรษฐกิจประชานิยมของทรัมป์ การก่อตัวของพันธมิตร RIC (Russia-India-China) มิได้เป็นเพียงการเคลื่อนไหวในระดับนามธรรมทางภูมิรัฐศาสตร์เท่านั้น หากแต่มี **ผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรมและลึกซึ้งต่อโครงสร้างเศรษฐกิจโลก** และโดยเฉพาะต่อลัทธิเศรษฐกิจประชานิยมของ Donald Trump ซึ่งใช้นโยบายภาษีเป็นเครื่องมือหลักในการต่อรองระหว่างประเทศ

ประการแรก การรวมกลุ่มของ RIC ได้ **ลดประสิทธิภาพของนโยบายภาษีแบบลงโทษ (Punitive Tariff Strategy)** ของสหรัฐฯ ลงอย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น อินเดียซึ่งถูกสหรัฐฯ ภายใต้ทรัมป์ขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าระดับสูงถึง 50% เพื่อกดดันให้ยุติการซื้อน้ำมันจากรัสเซีย กลับเลือกหันไปกระชับความสัมพันธ์กับรัสเซียมากขึ้น ไม่เพียงแต่ไม่ยอมจำนนต่อแรงกดดัน หากยังตอบโต้เชิงโครงสร้างด้วยการใช้เงินรูปีและรูเบิลในการชำระเงิน รวมถึงยกระดับความร่วมมือด้านพลังงานกับกลุ่ม BRICS ทั้งยังมีการลงทุนร่วมกับจีนในโครงการโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า **ประเทศคู่ค้าอย่างอินเดียมี “ทางเลือกใหม่” ที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาหรือเกรงกลัวต่อการคุกคามทางภาษีของสหรัฐฯ** อีกต่อไป การขึ้นภาษีที่เคยเป็นเครื่องมือสำคัญในยุทธศาสตร์การเจรจาของทรัมป์จึงเริ่ม “หมดน้ำหนัก” เมื่อประเทศเป้าหมายสามารถถ่ายเทความเสี่ยงไปยังเครือข่ายความร่วมมือของ RIC

ประการที่สอง พลังของ RIC ได้เข้าไป **บั่นทอนอำนาจการเจรจาของสหรัฐฯ ในองค์กรระหว่างประเทศสำคัญ เช่น WTO และ IMF** อย่างชัดเจน กลุ่มประเทศเหล่านี้สนับสนุนให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้นในโครงสร้างอำนาจขององค์กรเศรษฐกิจพหุภาคี โดยผลักดันให้ **ประเทศในกลุ่ม Global South มีบทบาทและเสียงที่มากขึ้น** ในการกำหนดระเบียบโลกทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น การผลักดันให้มีการออกสกุลเงินร่วมของ BRICS การขยายกลุ่ม BRICS+ ไปสู่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ และการเสนอรูปแบบการให้เงินกู้ที่ไม่ผูกพันกับการปฏิรูปแบบตะวันตก ส่งผลให้พันธมิตรเดิมของสหรัฐฯ บางประเทศ

โดยเฉพาะในแอฟริกา เอเชียกลาง และอเมริกาใต้ เริ่ม **ลั้งเลต่อการเข้าร่วมแนวทางที่ถูกครอบงำโดยวอชิงตัน** ซึ่งเดิมเคยเป็นกลไกอำนาจหลักของสหรัฐฯ ในการกำหนดทิศทางของโลก

สุดท้าย นโยบายภาษีและการเมืองที่ไม่แน่นอนของทรัมป์ได้ **เร่งกระบวนการสร้าง “ระบบคู่ขนาน” หรือ “Decoupling”** จากสหรัฐฯ และระบบดอลลาร์ ซึ่งเป็นแกนกลางของเศรษฐกิจโลกตะวันตกมาอย่างยาวนาน ประเทศในกลุ่ม RIC ต่างมีแรงจูงใจที่เพิ่มขึ้นในการ “ตัดขาด” การพึ่งพาทางการเงินและการค้ากับสหรัฐฯ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเครือข่ายการชำระเงินทางเลือก (เช่น CIPS ของจีน), การเก็บสำรองเงินตราต่างประเทศในรูปแบบทองคำและสินทรัพย์นอกระบบดอลลาร์, หรือการพัฒนา supply chain ที่ไม่ต้องผ่านตลาดอเมริกัน ความเคลื่อนไหวเหล่านี้ล้วนส่งผลให้สหรัฐฯ เริ่มสูญเสียสถานะในฐานะ **“เสาหลักของเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโลก”** ซึ่งเคยเป็นจุดแข็งสำคัญในการกำหนดกฎเกณฑ์ทางการค้า การเงิน และนโยบายการคลังในระดับโลก

หรือในคำของ Sachs ที่สะท้อนอย่างเฉียบคมว่า *“The world is recalibrating its compass — not because it wants to escape America, but because America under*

Trump has become too erratic to rely on.” (โลกไม่ได้พยายามหนีจากอเมริกา แต่กำลังหาทิศทางใหม่ เพราะอเมริกาภายใต้ทรัมป์ไม่มีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะพึ่งพาได้อีกต่อไป)

ดังนั้น การรวมกลุ่มของ RIC จึงไม่ใช่เพียงกลไกความร่วมมือในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ แต่เป็นปรากฏการณ์เชิงโครงสร้างที่ส่งผลโดยตรงต่อ **การเสื่อมถอยของยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบ America First** ที่เน้นอำนาจการเจรจาแบบทวิภาคีและการใช้ภาษีเป็นอาวุธทางนโยบาย ในบริบทที่โลกเริ่มหันหลังให้กับลัทธิเศรษฐกิจประชานิยมไร้หลักวิชา ความเคลื่อนไหวของ RIC จึงเท่ากับการออกเสียงไม่ไว้วางใจผู้นำที่ **“สอบตกเศรษฐศาสตร์”** ทั้งในเวทีวิชาการและเวทีโลกอย่างพร้อมเพรียง

พ.อ.หญิง นवलสมร จรวงษ์

อจ.กก.วทบ.

แหล่งอ้างอิง

1. YouTube. (2023, October 20). *Donald Trump trade policy explained* [Video]. YouTube. <https://youtu.be/0M8hYC2I7H4?si=Rws8cAmlIiMAwE4H>
2. ฐานเศรษฐกิจ. (2025, February 27). *สหรัฐฯ-จีน-อินเดีย: ศักยภาพและภูมิรัฐศาสตร์โลก* [ออนไลน์]. ฐานเศรษฐกิจ. <https://www.thansettakij.com/world/638137>
3. Facebook. (2025). *ภาพข่าวเศรษฐกิจโลกและภูมิรัฐศาสตร์* [โพสต์]. Facebook. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1367256752070583&set=a.683489110447354>
4. Money and Banking. (2025, March 2). *จับตาเศรษฐกิจโลก: อินเดีย-รัสเซีย-จีนกับผลกระทบจากภาษีทรัมป์* [ออนไลน์]. Money & Banking. <https://moneyandbanking.co.th/2025/195109>